

T. S. F.

Sense paràsits

Arà que amb motiu d'esser jutjat, el dia 16, el cap de Telègrafs senyor Jeroni Rodríguez — que no s'hi vol amolar — ocupà aquest càrrec el senyor Lluís Amador, esperem que no continuà el tracte desigual que fins ara hem observat que es guarda amb la Ràdio Associació i Unió Radio Barcelona, puix que mentre a aquella se l'amença amb multes i tancament de l'emissora si sosté polítiques pel micròfon — cosa a la que no descendirà — mal, no pas perquè li ho imposin, sinó per respecte als ràdio-oients — en canvi, es tolera que Toresky molesti continuament a tothom amb xerrameca poca-solta i ataca a l'un i a l'altre.

El senyor Amador, que ha assistit al naixement de la radiodifusió a Barcelona i sap com marxen els afers que hi estat relacionats i comença a Toresky com si fos de la família, suposem que tindrà, no digem energia, que no cal, sinó simplement l'estima del prestigi del seu càrrec, i que no permetrà que un locutor d'escàs nivell cultural es mostri dels ràdio-oients passant per damunt de les ordres que en defensa d'aquesta han donat les autoritats.

Esperem que el senyor Amador actuï.

És possible, però, que el senyor Amador tingui una mica de feina, perquè Toresky, com a home poc pulit que és, és d'aquells que fan de mal ferar — sigui dit sense cap intenció d'ofendre —. Ja li pot dir el senyor Cordovés que no contesti pel micròfon res del que se li diu des de la premsa. Ja li pot repetir l'ordre cada dia, i cada vegada pujant una mica més el to davant de la desobediència. Toresky, per damunt de les ordres dels seus superiors, ha d'engegar tot el que li vingui de gust, que sempre acostuma a ésser de mal gust, i els ràdio-oients, des de casa, vinga anar aguantant.

Ja tindrà feina el senyor Amador si vol fer-se respectar per aquest locutor que s'ha insubordinat àdhuc amb els que el paguen, i no admet imposicions de ningú perquè diu que l'emissora del Tibidabo és ell, que Unió Radio és ell, i que la radiodifusió és ell.

Ja tindrà feina el senyor Amador... Però ja sabem que al senyor Amador precisament li plauen els valents.

La veu d'alerta que varem donar als valencians perquè no es deixessin caure en les mans de Unió Radio ha fet el seu efecte. Els valencians han vist que Unió Radio l'únic que volia era fer diners per passar l'hivern, i que aquesta vegada s'havia enamorat d'ells, i com que ja saben que pels diners que llursin els donarien uns papers mullats a canvi, i després només cobrarian

amb cançons, no hi han volgut saber res.

I sembla que la cosa s'ha deixat córrer. Unió Radio els volia treure els diners portant-los l'emissora de Unió Radio Catalana, i ells han dit que de diners, cap. Que si ells la volen llogar, ells pagaran un llo-

rats catalans que s'havien deixat convèncer pel senyor Adrià Gual a anar a actuar davant el micròfon de l'emissora madrilenya Unió Radio Barcelona, perquè els havien ofert 8 duros per lectura, sense tenir en compte la repugnància que els ràdio-oients catalans senten a escoltar aquesta estació i a cooperar a la seva obra.

Cal que diguem que d'aquests tres literats, n'hi ha dos que s'han repensat i han dit que no hi volien saber res, ço que els honora. El tercer encara veu ballar els 8 duros, i troba que el senyor Gual fa perfectament de col·laborar a l'obra

perquè saben que actuar-hi seria ofendre els ràdio-oients catalans que han bandejat aquesta emissora.

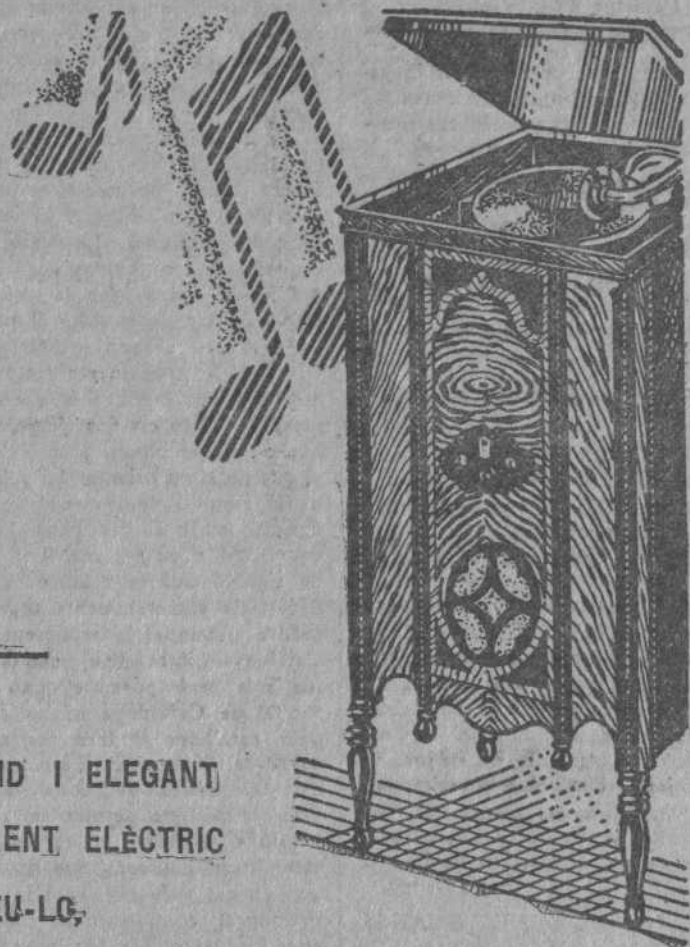
Sembla que al Negociat de Radio del Centre de Telègrafs de Barcelona, hi ha un cert malestar a conseqüència d'una visita que féu recentment una comissió de la Junta Directiva de l'Associació Nacional de Radiodifusió al cap d'aquell Centre.

Però, ¿què té a veure, direu, el cap del Centre de Telègrafs amb el seu Negociat de Ràdio?

Per a contestar aquesta pregunta,

Alegria a totes hores

No hi ha llar completa sense un d'aquests moderns i perfectes aparells. La reproducció del so és quelcom de meravellós.

EL MOBLE ES SÒLID I ELEGANT

TOT EL FUNCIONAMENT ELÈCTRIC

VEGEU-LO I COMPAREU-LO

SENSE COMPROMIS

ATWATER KENT RADIO-FONOGRÀF

Diputació, 234 - Barcelona,

AUTO-ELECTRICITAT

BARCELONA - VALENCIA - SEVILLA - BILBAO - ALACANT

guer, i llestos, però de donar diners per endavant res.

I és que la gent, encara no sent parlar d'Unió Radio, ja va escamada. I més després de conèixer aquell balanç tan bo que ha estat fet públic.

Havíem dit, la setmana passada, que donaríem els noms de tres lite-

d'Unió Radio, S. A. Els nostres lectors el sentiran prou quan actuï davant el micròfon i el jutjaran.

Mentrestant cal que remarquem el bell comportament d'altres elements artístics que es neguen persistentment a acceptar tots els requeriments que se'ls fan per a actuar davant el micròfon de Unió Radio Barcelona i no en volen saber res.

caldrà esbrinar qui s'encarrega de donar trasllat dels oficis de la Direcció General de Comunicacions a Barcelona i dels oficis de Barcelona a la Direcció General de Madrid. Podria donar-se el cas que, "equivocadament", es donessin aquests trasllats amb addicions i amb supressions, segons convingués a determinada empresa. Això fóra molt

MOTORISME

LA II CARRERA EN COSTA A VALLVIDRERA

Un èxit de públic i d'organització. -- Aranda, amb "Ariel" 250 c. c., guanyador absolut, batent el rècord de 1927.

L'èxit assolit ahir pel "Motorista Club Barcelona" és un bell índex del molt que l'afició motorista s'interessa per tot allò que a aquest emocionant esport fa referència.

Tot el recorregut — el meravellós circuit de Vallvidrera — era ple d'espectadors. Ens fou possible constatar-ho gràcies a la generositat del nostre amic i conegut automobilista En Ferran de Vizcaya, el qual amb el seu esplèndid "De Loto Six" ens traslladà, en menys temps del que trigàrem a escriure-ho, des del punt de sortida fins a la meta d'arribada, prop de la plaça de Vallvidrera, on hi havia instal·lat el control oficial.

A les deu en punt quedà tancat el circuit. Tot seguit es donà la sortida al primer i de minut en minut als altres.

Per davant del viratge situat a poca metres de l'arribada passa "Bosque" amb "Simó", que pren força bé la corba. El núm. 2, pilotat per Bergadà, es despista i cau, sense que afortunadament tingui conseqüències la caiguda.

Successivament passen — amb molta regularitat per cert — Tintorer amb "O. K. Supreme"; "Stop", amb "Velocette"; Rubio, amb "Raleigh"; Febomar, amb "Velocette"; F. Jover, amb "Terrot"; Portinos, amb "Rudge"; Giró, amb "Norton"; Racer, amb "Norton"; Muntanyola, amb "Norton"; i Fanny's, amb "Ducet".

Els que millor impressió ens produeixen són Tintorer, Rubio i Giró, destacant sobretot aquest darrer, que passa el viratge a força velocitat i fent algunes tantes per tal d'evitar el patinatge.

De la categoria dels experts passen Bardià amb "Ducet", Aranda amb senzill de comprovar, cotejant els originals amb els trasllats.

¿No podria esbrinar-ho i posar-ho en clar el cap del Centre, com a superior jeràrquic del cap del Negociat de Ràdio?

Esperem la resposta i en tindrem

al corrent als nostres lectors. Es un assumpte que val la pena. "Ariel"; Carrasco amb "B. S. A." i Orobí amb "Rudge". El que porta millor la carrera és Aranda, el qual passa el viratge esplèndidament bé i dona la impressió que és el que assolirà més bona marca.

Carrasco també porta la màquina amb molta seguretat.

Alegre trenca una biela i queda parat pocs metres abans del viratge. Ha estat una llàstima, puix que portava una carrera a un tren molt ràpid.

Finalment passen els sidecars de Garriga amb "Motosacoche" i Rossinyol amb el "Norton". El primer fa una carrera molt espectacular, que arrenca una xarrodosa oació del públic en passar per davant de l'esmentat viratge; i Rossinyol també ho fa força bé, encara que no amb la mestria de Garriga.

De tots els corredors el millor, indiscutiblement, Aranda, que cada dia està en millor forma. Llàstima que no el poguéssim veure lluitar amb el recordman Faura, el qual es troba encara força delicat amb motiu de la caiguda que sofri a Alemanya temps enrera. Creiem, però, que no trigarem gaire a veure lluitar els dos asos indiscutibles del motorisme català.

L'organització fou molt acurada, i el públic — nombrosíssim com dèiem abans — donà un bell exemple d'esportivitat amb la seva actitud correctíssima en tots moments.

Felicitem, doncs, el Motorista Club Barcelona i felicitem-nos en veure que cada dia és més crescuda l'afició que a la nostra estimada pàtria despertem les coses que a l'esport del motor es refereixen.

A. FIGA

RESULTATS TECNICS DE LA CARRERA

No experts, 250 c. c.:
1. Enric Rubio, "Raleigh", en 2 m. 53 s. 4-10. Promedi velocitat, 58'69 quilòmetres hora.

No experts, 350 c. c.:
1. Josep M. Muntanyola, "Norton", en 2 m. 28 s. Promedi velocitat, 60'81 quilòmetres hora.

Experts:
1. Ferran Aranda, "Ariel", 250 c. c., en 2 m. 20 s. 8-10. Promedi velocitat, 63'920 km. per hora.

Sidecars:
1. Avel·l Garriga, "Motosacoche", 350 c. c., en 2 m. 38 s. 6-10. Promedi velocitat, 56'746 km. per hora.

Recanvis CHEVROLET AUTO EQUIPS. Corts, 499

En el Circuit de Lasarte

En el 8è Gran Premi de Sant Sebastià corregut ahir en el circuit de Lasarte guanyà Barcló, Baté el rècord de la volta més ràpida el francès Chirona. Barcló ha establert els 146'500 quilòmetres per hora.

La classificació general és:

1.—Barcló, amb 3 h. 43 m. 5 s., a un promedi de 139'700 km. per hora.
2.—Maggi, amb "Maserati"; 3. Stofel, amb "Peugeot"; 4. René, amb "Peugeot"; 5. Fourry, amb "Bugatti"; 6. Martorini, amb "Bugatti"; 7. Montier, amb "Ford". La lluita es descabdellà de seguida entre els "Bugatti" i els "Maserati".

El cotxe que pilotava Zanelli es va despistar i atropellà dues senyores, que resultaren ferides lleugerament, i el "Bugatti" que portava Bau Hülzem bolcà i el pilot sofí una ferida greu. Nombros públic presencià la interessant carrera.

NEUMATICS

?

Service-Station

Josep Manzanares

ARAGO, 270 - 272

I PASSEIG DE GRÀCIA, 45

Telèfon 11550

A. CASAJUANA

Agència oficial des de 1909 del

té el gust d'invitar-vos a visitar el seu

NOU SALO D'EXPOSICIO

on podreu admirar el PRIMER FAETÓ ARRIBAT A ESPANYA, amb carrosseria ESPECIAL DE LUXE I EL XASSIS CAMIÓ LLARG.

Àmbdós models estan causant veritable sensació, pel seu acabat impecable i perfecció de línies.

Agència Casajuana

Diputació, 279

Telèfons 17.666 - 16.901

Les deu notabilíssimes i conegudes característiques que determinen l'extra-qualitat del NEUMATIC

SUPERIOR AL MILLOR

cal afegir-hi avui la nova patent

"SAWTOOTH TREDLOCK"

(pany de dents de serra)

Les patentades característiques

INDIA

fan possible la fabricació en exclusiva de l'article de la més alta qualitat que la indústria coneix

Representant general per a Espanya:

A - C A R

Passeig de Gràcia: núm. 99

Rosselló, núm. 234

Telèfon 73992 - BARCELONA

Ptes. 2'—

10 per 100 de descompte

DOMÈNEC GUANSÉ

o un volum de **Catalunya Artística**
ULTRA EL 10 PER 100 DE DESCOMPT

DEMANEU-LES A TOTES LES LLIBRERIES I A
MUNTANER, 43. Llibreria. BARCELONA

PREU: 4 PESSETES

Administració: **EDICIONS PI**

1 **Draw**

MATEU POU

HA SORTIT

Administració: **EDICIONS PROA** Preu: 4 Ples.

Provença, 216 — BARCELONA

JOIES - RELLOTGES

J. ROCA

Rbla. del Centre, 33
Passatge Bacardí, 2

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

DIADA DEL LLIBRE
DEU per CENT de re-
baixa en tota compra
o encàrrec

Llibreria Ribó
— PELAYO, 46

El cas Macià

Es precisa temperar els nervis. Podríem abocar tots els adjectius de la indignació i seria cosa fluïda encara. Però l'hora no és de mots: cal concentrar la ira i no deixar-la esbravar en loquacitat.

De totes maneres no és el cas Macià, amb tot i la seva enormitat, un fet que trenqui la tradició de l'Estat espanyol. Al contrari, és ben fidel a les normes de tot temps: temps antics de persecució religiosa i política, temps moderns de persecució de política i obrers revolucionaris; les pedres dels carrers barcelonins encara brutes de la sang vessada en aplicar "la llei de fugues"; durant la primera dictadura el dret i la llei desapareixen del tot i només resta com a norma el caprici del dictador, del dictador i dels dictadors. El tracte amb Macià no és cosa nova ni un fet extravagant.

El que és nou, però, és la sensibilitat del poble, la seva reacció immediata i fulminant davant d'aquesta enormitat civil. S'ha afinit amb el temps de la dictadura, el mesallisme que crea la tirania de Martínez Anido, la guerra civil que desencadenà amb tota la subtilitat i mal cor, ha desaparegut durant les hores vergonyoses.

I un altre ressort civil s'ha afinit també: el de la comprensió. En sentir-nos víctimes d'una primera

dictadura, d'una segona que poc es diferencia de la primera quan a drets ciutadans i respecte a la llei, abocats a una tercera més terrible i més sagnant que les anteriors, ha refet a l'avantguarda una unitat espiritual amb els homes clarividents de la política espanyola i amb els revolts catalans.

Les hores primeres de l'atemptat autoritari contra Francesc Macià vaig viure-les a Madrid. La nit del divendres, quan acabava d'arribar-hi, una conferència telefònica m'assabentava de la malifeta. Una hora després em reunia amb Angel Galarza i li explicava el fet; no havia passat una hora que el Congrés del partit radical socialista prenía acords enèrgics en protesta de la nova versió i en defensa dels drets ciutadans, acords victorials amb visques a Macià i àdhuc a la llibertat de Catalunya. Els oradors del miting de Solidaritat Republicana es disputaven el dret de parlar en defensa del nostre cabdill i quan el nom venerat fou oït per la multitud que omplia la plaça una profunda emoció sacsejà la gentada i els visques i els "vivas" a Macià ofegaven una bona estona la paraula dels oradors.

Aquestes conseqüències que ens ha portat la dictadura de Primo de Rivera, que ha destapat la dictadura que ha necessitat en tot temps

es altes institucions, han d'ésser aprofitades en bé de l'obra que tants anys que maldem per portar a bon port.

Es qüestió d'audàcia, el nervi de totes les revolucions, segons Danton, i el nervi de tot progrés i àdhuc la vida quieta i domèstica. Es qüestió d'audàcia; del pensament i de l'acció ràpida en l'hora propícia, i ara les hores propícies passen en processó ininterrompuda.

Macià venia a acabar el poble de Catalunya perquè marxés endavant en aquests moments. En absentar-lo de nou i amb violència han cregut sagnar la nostra acció. Però la figura i la idea de Macià també de lluny sap dirigir. Mort i tot sabria dirigir. La vibració, i l'agitació que ha portat entre nosaltres les breus hores que li convisqué pot ésser salvadora.

Per a foragitar-lo ha calgut que tot un Estat trepigés lleis i preceptes sense els quals cau en la barbàrie i que els seus homes prenguessin s'avergonyir un dia de sentir-se súbdits de tal Estat. Davant d'ell els poderosos han trencat la llei, tot un poble ha quedat sense llei. Ara, poble, has de refer la llei i has de refer-la amb la sensibilitat i el pensament nou i recordant que aquella, la vella, ja no existeix. Endavant per la llei nova i la nova justícia!

J. AIGUADER I MIRO

Capítol de greuges

FRANÇA JA NO ES LEXEMPLE DE L'EUPROPA CIVIL

Hom diu que...

Quan la germanofília dominava Espanya i tota la xarxa de l'Estat:

Quan la policia espanyola, com Bravero Portillo organitzava i dirigia l'espionatge alemany i donava ordres que més tard es traduïen en el criminal enfonament de vaixells.

Quan el príncep de Ratibor duia a terme una política hàbil que limitava les possibilitats d'ajut de tots els esperits lliberals.

Quan l'afiliació espanyola es limitava tan sols a una manifestació sentimental i lírica...

Quan la política de la neutralitat no volia dir altra cosa que ajut a les forces del kaiser i es deixava fer tranquil·lament l'atac a França des de Madrid...

Catalunya...

Catalunya, per obra de la Unió Catalonista, organitzava els socorsos a la gent del front;

Catalunya tenia 20.000 catalans al front lluitant per la vida de França;

Catalunya manifestava en la seva vida periodística i política una col·laboració evident amb França;

Catalunya recollia a la seva capital nemes i nois de França desemparats i els donava acolliment a les llars catalanes;

Catalunya transmetia robes, llibres, aliments de particulars als innumerable soldats que tenien padrius catalanes;

Catalunya per mitjà de l'Ajuntament de Barcelona—coloca una quantitat considerable i d'encorresponsa de restaurar un poble de França d'un dels repartiments més pobres del pas germànic...

LA REPÚBLICA FRANCESA SEMBLA QUE ES UN PAÍS QUE TE MOLT Poca MEMORIA. Això no ha oblidat PERFECTAMENT LA SEVA COL·LABORACIÓ AMB EL GOVERN DICTADRIAL NO SABEM QUIN PREMI PODRÀ TENIR. Ara, però, el que si sabem que L'ANY 1934 ES PROP QUE PER AQUELL ANY MUSSOLINI TE ANUNCIADA L'ERA CRUCIAL DEL FEIXISME I QUE, TAL COM MARCA LA POLITICA DE L'ANCHLUSS D'ITLIER, POT DONAR EL SEU RESULTAT COMBATIU. LLAVORS FRANÇA QUE NO ES PENSI QUE NOS ALTRES OBLIDAREM EL D'ARA. ENS COSTARA DE CREURE-LA QUAN DIGUI QUE ES EL PAIS DE LA LLIBERTAT.

PAS D'HISTOIRES! — QUE DIGUE GEORGES CLEMENCEAU.

EL NOSTRE COMPANYY

HELIOS GOMEZ

DETINGUT

Dijous va ésser empresonat GOVERNATIVAMENT

el nostre company Helios Gomez, dibuixant de LA RAMBLA.

Van anar a casa seva, se'l van endur, i ja el deixaran anar un dia o altre.

La seva esposa—per cert estrangera—ana a interessar-se per ell, i li van dir que encara gràcies que no fos delinqüent ella mateixa.

Sembla que el pretext oficial—si és que es pren—ja molestia de donar-lo—és que Helios té amistat amb estudiants.

Hom té l'obligació d'escollir els amics entre l'estament que les "autoritats" assenyalin, i encara amb el seu permís.

Aquest pas hauríem de fer un missatge de gràcies a Despujol per no haver-nos flet tots plegats al carrer d'En-tença.

PERE GUILANYA

París, 29 setembre.

El retorn de Macià

paradoxal? És la ferida de la desil·lusió en una passionalitat enardida d'amant. Ells volgueren comunicar la seva flama als cors marmats, i trobaren la burla i la indiferència. Aleshores converteixen aquesta flama en torxa incendiària, que purifiqui les urbs maledides.

Moltes paraules abominables encobren lleialtats i purs afectes que es convertiren en gestos de fraternitat i descobrim l'adequada taula d'equivalències. Busquem el sentiment veritable, amagat sota la crosta misèria de les paraules. Separatisme! Abominació! Però per què no reconèixer que aquests separatistes hauran estat escutats per uns separadors, com va dir un dia el meu admirat i estimat Robert Castrovito?

Francesc Macià. Quin fou el seu pecat? El seu pecat fou el d'haver volgut rescatar, en romàntica aventura, una terra adorada. Haver intentat engrimir, per alliberar la seva simbòlica Andròmeda, captiva del Dragó, aquella mateixa espasa que un dia llança per un gest d'aquest mateix amor, com feu antany, en un moment semblant, encara que més sagnant, Nicolás Estévez a Cuba...

I hi hagué en el gest de Macià una circumstància que l'engrandeix per contrast. El seu nom estigué unit, en el més cruel sarcasme de la Història, al del campió il·lustre en qui es fongueren totes les llibertats; la del ciutadà, la del poble, la de la nació, la de la llibertat. Però aquest nom estava encarnat aleshores en el tipus més clar de la regeneració familiar: l'heroi que rescatà la tradició dels condottieri.

Aleshores es forma en la sentimentalitat d'aquests un anhel amarg de diferenciació, d'exceptió absoluta en el comú embrutiment. Amb quina paraula designarem millor aquesta ansietat? Heus ací un veritable i ennobridor separatisme. Aquells homes, com els apòstols en abandonar les terres impermeables a la paraula divina, es trenen les sandalles i espolsen la pols del camí que travessaren en les ciutats indígenes. Alcequen un mur espiritual que els allunya d'aquell món infecte. I no pot haver-hi, en aquest gest, una prova d'amor violentament

baldu, la darrera ofrena alliberadora del qual havia estat la sang dels germans Bruno i Constantino, vessada a les Ardenes per la integritat de França.

Tan evident i pura fou sempre per tots l'honorabilitat de Macià, que si els odís dictatorials van atrevir-se a fustigar-la amb la calúmia o l'insult.

Separatisme! Podrà haver-hi contra les degeneracions morals que han desviat la tradició de l'Espanya protestatària i disconformista que ens ha format; però és que no és Macià el més inconfusible descendent, àdhuc en l'aspecte físic, del més gloriosament espanyol dels herois, més pur per ésser il·lustrat, arquetipus d'idealisme immaculat? No transcendé en la utopia i en la temeritat visionària d'aquest home, com en la seva prestància, la progenie de Don Quixot?

Quan Macià ha traspassat de bell nou les portes de Catalunya, 2000 impedir que els seus llavis modulassin amb dolorosa entonació l'Adieu, Espanya, de Maragall? Ara no era, realment, ell qui se separava d'Espanya. Era Espanya que se separava d'ell. És el gran equivoc, l'eterna separativisme a la inversa. Ell era reintegrat a Europa, i el gran mur mongòlic s'alçava, més elevadament encara, darrera d'ell...

Si és culpable segons les lleis espanyoles, per què se'l retorna a l'exili? Ah! És que la fortalesa de la seva figura desborda l'encasellat de les punícions jurídiqes; i és l'Estat qui té por de l'acusació implícita que damunt d'ell podria recaure, pel sol fet que aquest ciutadà sofria condemna. És que no seria Macià el veritable condemnat. Seria tot el poble que darrera d'ell s'acumula, i del qual la seva figura és encarnació i forma visible. No ja el poble de Catalunya, sinó també el d'Espanya il·lustre, adalera de justícia i amor. Perquè no hi ha diferència entre els dos pobles, Catalunya, Espanya tota, l'útil per la solidaritat i l'única idealitat: l'alliberament de l'altra Espanya, el separatisme espiritual de l'altra Espanya, per rastar-la i absorbir.

GABRIEL ALONSO

Francesc Macià a París

Fotografia presa al Restaurant Barcelona, durant l'estada de Francesc Macià a París, el dia 28 de setembre de 1930

D'esquerra a dreta: Jaume Gual, Pere Carros, Francesc Macià, Carles Esplà, Félix Ferrer, Francesc Viñes i Teodor Bardà

Tan bon punt va ésser coneguda la notícia que l'illustre cabdill del catalanisme havia estat a Barcelona—tots els diaris francesos n'aven plen—, i que la policia espanyola va detenir-lo i lliurar-lo, a Perpinyà, a la francesa, els amics de Macià a París van reunir-nos als "Deux Magots" per tal d'anar-lo a veure i reiterar-li la nostra més entusiàstica adhesió. Això era el disabte dia 27 a la nit. Ell ja havia arribat a París; però fins l'endemà no vam saber en quin hotel s'ajornava: "Rocroy", en els grans bulevards. Tots hi vam fer cap. L'hotel estava guardat pels esbirros de Chiappe. Oi tall! Ens demanaren els noms i domicili de cadascun de nosaltres. Vam constatar que aquesta gent per tot arreu són iguals. D'una hora lluny se sap que són de la segreta.

Sembla que el totpoderós prefet M. Chiappe està molt enfadat. Es veu que el desespera saber que Macià hagi travessat França sense que se'n adonés ningú. Això el fa quedar malament davant Quirón de León i el seu govern, als quals havia donat paraula de no deixar-lo passar. És, probablement, en recompensa d'aquesta badada que ara s'ha presat a un "altre" servei tan baix com és el d'acceptar l'encàrrec d'expatriar "de bell nou" el nostre caríssim polític. Aquest gest, però, ara li crea un escàndol entre la gent de bon sentit—encara n'hi ha—de casa seva. En efecte, el seu procediment és comentat i mal vist en el món polític francès, perquè essent Macià expulsat de França, no l'havia de readmetre i menys encara de la policia espanyola.

Quan vam sortir de l'hotel anàrem, amb Macià, a dinar al Restaurant Barcelona. Fins a les quatre de la tarda no ens aixecàrem de taula. Després anàrem a passeig al Bosc de Bolonya. Prenguérem els taxis necessaris i tots seguïem el del famós "Manelic", on havia pres seient

el nostre caríssim mestre. Feia una tarda com no se'n veuen gaires a París, en aquesta època. El cel era clar i ample com els nostres ideals, com el cel de Catalunya. Quan pasàvem sota l'Arc del Triomf semblava que els quatre arcs s'exemplaven a la presència de Francesc Macià. Aquest home, tan serà, tan franc, tan noble, tan optimista que ens mostra la clariana de la llibertat entre una negra i espessa nuvolada—cada dia menys negra i menys espessa—ara estava entre nosaltres, i ens donava el seu consell, la seva consolat, la seguretat que triomfarà la seva idea que és la nostra. La seva paraula, amb aquella tremolor de la flama del seu cor, ens encenia, se'n emportava.

Em recordo que en aquestes mateixes planes el col·lega Ventalló posava en boca de Francesc Macià aquestes paraules: "Jo aniré a Catalunya quan cregui que la meua presència hi és necessària. No hi fareu que tingui l'entrada prohibida. Jo hi aniré. I hi aniré perquè em detinguin i em jutgin. Que em jutgin d'acord amb les lleis vigents. No les

defujo pas. Són ells que voldrien que jo no em presentés, perquè els és més còmode no aplicar-les. Jo hi aniré perquè em jutgin. Jo no tinc por. No m'he tinguda mai. Que em jutgin a la llum del dia o que em condemnin si els sembla que m'he donat de condemnar."

Aquestes paraules de Macià avui tenen una importància capital. Primerament proven la seva comprensió política, la realitat de la seva política davant de Catalunya i del govern amb el qual se les ha d'heure. Segonament són un control palès de la seva coratgia. Ell va anar a Barcelona, l'ha detingut la policia, per b que no han valgut jutjar-lo. És un cas com un cabàs. Heus ací un home perseguit per la justícia que es presenta als seus jutges i aquests mateixos el fan fugir. I és que al capdavant Macià no pot ésser jutjat, perquè representa tot un poble que el vol i el demana amb vehemència. Ell ha anat a Barcelona i els seus enemics han tremolat. Ara, quan hi torni, que esperem que no trigarà, serà ell qui jutjarà els seus jutges.

Quan la cigüda de la tarda s'avancava en una aura fresquejant i el cel prenía tonalitats roses, morades i grises, tornàvem a l'hotel. Així que els de la "segreta" ens varen veure van fer un sospir i un somriure de joia que no es pot explicar. Es veu que començaven de patir en pensar que Macià podia haver desaparegut: n'havien perdut la pista.

A l'estació del Nord un grup important de catalans varen saludar a Francesc Macià i li tributaren una calorosa ovació de visques i aplaudiments. Al cap d'un moment el tren se'n l'emportava de bell nou cap a Bèlgica; hospitalària i civil, l'honor d'Europa. Aquesta Europa que nosaltres voldríem, demà, per Catalunya.

PERE GUILANYA

París, 29 setembre.

¿Què ha passat a Bilbao?

Preguntes transcendents per aclarir el segrestament de Francesc Macià

—ES CERT QUE UN SENYOR DE COGNOM TORRES I HABITANT A MADRID, VA ESSER QUI VA DONAR L'ORDRE DE SEGRESTAMENT?

—QUI ES AQUEST TORRES?

—ES CERT QUE EL DIA 26 DE SETEMBRE VA HAVER-HI LES SEGUENTS CONFERENCIES TELEFONQUES:

SANT SEBASTIA - MADRID
MADRID - BARCELONA
MADRID - GINEBRA
GINEBRA - PARIS
PARIS - BARCELONA
BARCELONA - MADRID
BARCELONA - SANT SEBASTIA

—ES CERT QUE EN AQUESTES CONVERSES TELEFONQUES HI INTERVINGUEREN EL "TAL" TORRES, EL GOVERNADOR CIVIL DE BARCELONA, EL SENYOR QUINONES DE LEON, M. ARISTIDES BRIAND, M. ANDRE TARDIEU I M. JEAN CHIAPPE, CAP DE LA POLICIA FRANCESA?